

ВИКОРИСТАННЯ АНТИБІОТИКІВ В ОРГАНІЧНОМУ ТВАРИННИЦТВІ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Т.С. НОВАК, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права
імені академіка В.З. Янчука,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
E-mail: tomanovak1980@gmail.com

Анотація. Стаття присвячена аналізу вітчизняних та міжнародних правових засад використання антибіотиків у органічному тваринництві, а також формулювання на його основі висновків та пропозицій, спрямованих на удосконалення чинного аграрного законодавства у зазначеній сфері.

Визначено, що реформування українського законодавства про ветеринарну медицину та про корми враховує основні міжнародні вимоги щодо регулювання застосування антибіотиків у тваринництві, зокрема Регламенту (ЄС) 2019/6 Європейського Парламенту та Ради від 11.12.2018 р. «Про ветеринарні лікарські засоби та скасування Директиви 2001/82/ЄС». Для ефективного впровадження законодавчих приписів у практичну площину обґрунтовано необхідність продовження роботи за такими напрямками: розробка підзаконних актів у сфері застосування протимікробних препаратів у тваринництві; збір, накопичення та аналіз інформації про обсяги та види антибіотиків, які використовують виробники сільськогосподарської продукції; розробка удосконалених технологій тваринництва без використання протимікробних препаратів, враховуючи позитивний досвід інших країн; поширення знань про такі технології серед суб'єктів аграрного господарювання.

У підсумку дослідження чинного законодавства у сфері органічного сільськогосподарського виробництва зроблено висновок, що правове регулювання застосування антибіотиків у органічному тваринництві відповідає в цілому міжнародним вимогам, а саме таким базовим документам, як Постанова Комісії (ЄС) від 5.09.2008 р. № 889/2008 «Детальні правила щодо органічного виробництва, маркування і контролю для впровадження Постанови Ради (ЄС) № 834/2007 стосовно органічного виробництва і маркування органічних продуктів» та Постанови Ради (ЄС) № 834/2007 стосовно органічного виробництва і маркування органічних продуктів, та скасування Постанови (ЄС) № 2092/91».

Для удосконалення механізму контролю та відстежуваності застосування антибіотиків при лікуванні сільськогосподарських тварин у органічному тваринництві запропоновано: прискорити роботу щодо прийняття Порядку використання протимікробних препаратів у ветеринарній медицині; доповнити Порядок (детальні правила) органічного виробництва та обігу органічної

продукції положеннями про вимоги до документального підтвердження використання протимікробних препаратів операторами, строки зберігання відповідних документів.

Ключові слова: антибіотики, антибіотикорезистентність, безпечність органічної продукції, органічна продукція тваринництва, органічне сільськогосподарське виробництво, органічне тваринництво, правове регулювання, якість органічної продукції

Актуальність.

У сучасних реаліях ведення сільськогосподарського виробництва все більшої гостроти набуває проблема застосування антибіотиків у тваринництві. Практика їх активного використання з профілактичною метою (для запобігання поширення хвороб сільськогосподарських тварин, особливо свиней та птиці), з метою стимулювання росту продуктивних тварин тощо, що набула поширення останніми десятиліттями, призвела до виникнення антибіотикорезистентності, тобто до стійкості бактерій до одного або кількох антибіотиків. У результаті все більша кількість протимікробних препаратів стають неефективними у лікуванні хвороб тварин, а наявність таких стійких до антибіотиків бактерій, що містяться в м'ясі та інших продуктах тваринного походження – це вже загроза для здоров'я людини.

Натомість набирає популярності органічне сільськогосподарське виробництво, та його підгалузь – органічне тваринництво. Зростає кількість споживачів, які готові купувати дорожче органічне м'ясо, молоко та інші органічні продукти, за умови, що вони є більш якісними та безпечними в порівнянні з «неорганічними» аналогами. У свою чергу, однією з базових умов для отримання органічної продукції, у тому числі тваринниць-

кої, є встановлення чітких законодавчих вимог до відповідної діяльності, на що неодноразово зверталась увага науковців (Гафурова, 2020: 28). Це зумовлює актуальність дослідження стану правового регулювання органічного сільськогосподарського виробництва, зокрема такого аспекту, як регламентування застосування антибіотиків у органічному тваринництві.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Не зважаючи на важливість окресленої проблематики, наразі в сучасній правовій доктрині фактично відсутні праці, які б стосувались саме юридичних аспектів використання в органічному сільськогосподарському виробництві антибіотиків. Більшість існуючих наукових праць з досліджуваної проблематики – це роботи фахівців у царині ветеринарії, економіки та інших наук, наприклад, В.В. Данчука, М.Д. Кучерук, В.О. Ушкалова та ін. Доробки ж таких вчених-юристів, як С.І. Бугера, О.В. Гафурова, В.М. Єрмоленко, Т.В. Курман, В.О. Мельник, Д.С. Піддубна, А.М. Статівка, В.Ю. Уркевич та інших висвітлюють правове регулювання органічного виробництва загалом, або ж зачіпають цю сферу фрагментарно.

Метою статті є аналіз вітчизняних та міжнародних правових засад використання антибіотиків у органіч-

ному тваринництві, а також формулювання на його основі висновків та пропозицій, спрямованих на удосконалення чинного аграрного законодавства у зазначеній сфері.

Результати.

Усвідомлюючи загрозу для людини у разі прискорення темпів формування антибіотикорезистентності, європейські країни вже зараз проводять активну роботу в напрямі скорочення обсягів використання антибіотиків в сільському господарстві. Наприклад, Великобританія з 2012 року скоротила застосування антибіотиків у птахівництві приблизно на 70 % шляхом використання альтернативних ліків, зміни системи утримання для покращення здоров'я тварин, застосування менш інтенсивних систем тваринництва («Проблема надмірного використання ...»). У Швеції ведення тваринництва без використання кормових антибіотиків запроваджено вже з 1985 року і досвід цієї країни довів можливість успішного ведення тваринництва без використання антибіотиків-стимуляторів росту (Коцюмбас, Гунчак & Стецько, 2013: 387).

Кардинальні зміни – заборону на використання антибіотиків у тваринництві з профілактичною метою, ЄС впроваджує з 2022 року. Відповідно, оновлюється й правова база: у 2018 році прийнято Регламент (ЄС) 2019/6 Європейського Парламенту та Ради від 11.12.2018 року «Про ветеринарні лікарські засоби та скасування Директиви 2001/82/ЄС», в якому встановлено, що: антибіотики повинні застосовуватись лише у виняткових випадках для введення окремим тваринам, але не з профілактичною

метою; протимікробні препарати не повинні застосовуватись регулярно чи використовуватись для компенсації поганих санітарних умов, недостатньої агрозоотехніки чи відсутності догляду, чи поганого управління господарством (ст. 107 Регламенту).

Фактично, доводять спеціалісти, на глобальному рівні використовується два основних способи контролю проблеми антибіотикорезистентності патогенних мікроорганізмів: 1) законодавче обмеження обігу і використання антибіотиків; 2) збір інформації про застосування антимікробних препаратів у різних сферах діяльності людини. Додатково у розвинутих державах світу починає застосовуватись моніторинг наявності та міграцій антибіотикорезистентних штамів мікроорганізмів (Ушкалов & Данчук: 2017).

Що ж до України, то ситуація з використанням антибіотиків у тваринництві є невтішною: вони активно використовуються і для профілактики, і для лікування, і для стимулювання росту. Для прикладу – лише Вінницька птахофабрика у 2019 році закупила 85 тонн саліноміцину – протимікробного препарату для профілактики кишкових інфекцій («Зловживання антибіотиками в тваринництві ...»). Більше того, в нашій державі через брак фінансування Держпродспоживслужби не працює належним чином система визначення залишкових кількостей антибіотиків в продукції тваринництва, відсутня статистика щодо обсягів використання цих речовин у господарствах.

У рамках міжнародної співпраці робляться лише одиничні кроки для покращення системи контролю використання антимікробних препаратів у тваринництві. Наприклад, співп-

раця Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО) та Асоціації «Свинарі України» за проектом «Зміцнення національного потенціалу для подолання ризиків антимікробної резистентності (АМР)» («Зміцнення національного потенціалу ...»).

Однак міжнародні зобов'язання нашої держави, ризик втратити зовнішні ринки продукції тваринництва, а також усвідомлення наслідків антибіотикорезистентності для здоров'я та життя людей спонукають до реформування вітчизняного законодавства у сфері ветеринарної медицини та виробництва продукції тваринництва.

Для покращення ситуації розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6.03.2019 р. № 116-р було затверджено Національний план дій щодо боротьби із стійкістю до протимікробних препаратів. Яким передбачено до IV кварталу 2020 року розробити та прийняти нормативно-правові акти з питань обмеження застосування протимікробних препаратів як стимуляторів росту у тваринництві, птахівництві та рослинництві. Не зважаючи на встановлені строки, на початок 2021 року розроблено лише проект Порядку використання протимікробних препаратів у ветеринарній медицині («Проект Порядку використання протимікробних ...», 2021), яким визначено правила використання протимікробних препаратів, обов'язки осіб, які їх використовують, заходи, спрямовані на зменшення використання протимікробних препаратів, та заходи щодо здійснення контролю за використанням протимікробних препаратів у ветеринарній медицині.

Суттєві зрушення у розглядуваному питанні мають відбутись після

набуття у 2023 році чинності нового Закону України «Про ветеринарну медицину» від 04.02.2021 р. № 1206-IX, яким здійснення заходів щодо запобігання антибіотикорезистентності визначено одним із напрямів державної політики у сфері ветеринарної медицини (ст. 4), а перевищення ризику для здоров'я людини у разі розвитку антибіотикорезистентності над користю ветеринарного лікарського засобу для здоров'я тварин визнано підставою для відмови у державній реєстрації ветеринарного лікарського засобу (ч. 21 ст. 55). Ще один акт аграрного законодавства – Закон України «Про безпечність та гігієну кормів» від 21.12.2017 р. № 2264-VIII з 21.03.2023 року вводить пряму заборону на використання в якості кормових добавок чи їх компонентів, антибіотиків, крім кокцидіостатиків та гістоμονостатиків (ч. 6 ст. 17).

Стосовно правового регулювання використання антибіотиків вже у сфері органічного тваринництва, то тут вітчизняне законодавство є більш прогресивним.

Насамперед відзначимо, що на даний час Закон України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» від 10.07.2018 р. № 2496-VIII встановлює як обов'язкову загальну умову органічного виробництва – заборону використання антибіотиків для превентивних цілей (ч. 2 ст. 14). Окрім того, у ч. 1 ст. 19 цього ж нормативного акту міститься додаткова вказівка про заборону застосування антибіотиків для профілактики хвороб та ветеринарного лікування у органічному тваринництві. Виключення – випадки встановлені цим Законом, у тому числі для запобігання стражданню тварин. Серед

додаткових вимог до органічної аквакультури у ст. 22 Закону України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» теж визначається заборона використання антибіотиків для профілактики хвороб та ветеринарного лікування. Виключенням із цього правила ця ж правова норма називає «недоцільність застосування фітотерапевтичних, гомеопатичних чи інших продуктів».

Як вірно стверджує Т. Курман, підстави та умови ведення органічного сільськогосподарського виробництва у сфері тваринництва визначаються законодавством двох рівнів. До першого рівня належать загальні нормативно-правові акти, що визначають підстави та умови ведення органічного сільськогосподарського виробництва в цілому. Це і є згаданий Закон України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції». Другий рівень представлений нормативно-правовими актами, що визначають підстави й умови ведення органічного сільськогосподарського виробництва в окремих галузях тваринництва (молочне та м'ясне скотарство, аквакультура, бджільництво тощо) (Курман, 2018: 154).

До таких належить, насамперед Порядок (детальні правила) органічного виробництва та обігу органічної продукції, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23.10.2019 р. № 970 (далі – Порядок).

Перше, на що звертаємо увагу, це те, що вказаний Порядок у п. 19 на доповнення приписів Закону України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу

та маркування органічної продукції» встановлює безумовну заборону застосування антибіотиків для стимулювання росту або продуктивності тварин. Що ж до лікування, то п. 25 Порядку допускає можливість антибіотикотерапії у органічному тваринництві лише за умови неефективності застосування фітотерапевтичних, гомеопатичних та інших продуктів. Далі ця теза розкривається у п. 63 Порядку.

Дуже важливим з точки зору фаховості застосування антибіотиків в органічному тваринництві є встановлення у п. 64 Порядку обов'язкової умови використання таких препаратів – застосування антибіотиків можливе лише під наглядом та відповідальністю ліцензованого лікаря ветеринарної медицини.

Наголосимо й на тому, що у п. 66 Порядку встановлюється правило, за яким «у разі отримання твариною або групою тварин більше трьох курсів лікування ветеринарними препаратами, зокрема антибіотиками, протягом 12 місяців або більше одного курсу лікування, якщо продуктивний життєвий цикл тварин становить менше одного року, крім застосування обов'язкових заходів із профілактики та боротьби із збудниками хвороб тварин, у тому числі щеплень, профілактичних обробок проти паразитів, відповідні тварини або отримана з них продукція не вважаються органічними». Такі тварини повинні пройти перехідний період відповідно до законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції. Вимоги до такого перехідного періоду визначені ст. 25 «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції».

На міжнародному рівні заборона реалізації як органічних тварин чи продукції, отриманої з них, якщо такі тварини отримали більше трьох курсів лікування антибіотиками протягом 12 місяців, або більше одного курсу лікування, якщо продуктивний життєвий цикл цих тварин складає менше одного року, встановлена базовим для органічного сільськогосподарського виробництва актом – Постановою Комісії (ЄС) від 5.09.2008 р. № 889/2008 «Детальні правила щодо органічного виробництва, маркування і контролю для впровадження Постанови Ради (ЄС) № 834/2007 стосовно органічного виробництва і маркування органічних продуктів». Тобто в цій частині вітчизняне законодавство повністю відповідає міжнародним стандартам.

Надзвичайно важливим для практичної реалізації вищезгаданих приписів та для контролю дотримання їх виробниками продукції органічного тваринництва є наступні вимоги національного та міжнародного законодавства. Відповідно до п. 4 ст. 24 Постанови Комісії (ЄС) від 5.09.2008 р. № 889/2008 та п. 67 Порядку (детальних правил) органічного виробництва та обігу органічної продукції, оператор (юридична особа чи фізична особа – підприємець, яка займається виробництвом та/або обігом продукції відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції) повинен вести записи та зберігати документальні підтвердження випадків застосування антибіотиків, для надання їх на вимогу органу сертифікації та/або Держпродспоживслужби. Однак наразі вимог до форми таких записів, тривалості їх зберігання оператором

на законодавчому рівні не визначено, що на практиці може призвести до розбіжностей сторін при проведенні перевірок.

Вище ми вже згадували розроблений Мінекономіки проєкт Порядку використання протимікробних препаратів у ветеринарній медицині. Саме цей документ у п. 24-29 встановлює вимоги до документального підтвердження використання антибіотиків у ветеринарній медицині.

Зокрема, передбачає складання юридичними особами - операторами потужностей, які є власниками (утримувачами) тварин – акта про використання протимікробних препаратів. Для фізичних осіб передбачається обов'язковість ведення записів про використання протимікробних препаратів.

Чітко регламентується п. 25 та п. 28 Порядку використання протимікробних препаратів у ветеринарній медицині обсяг інформації, яка зазначається у акті та записах відповідно, починаючи від інформації про оператора потужностей та закінчуючи результатами лікування тварин.

Правильною, на нашу думку, є встановлення у п. 26 та 27 Порядку обов'язковості складання акту у двох примірниках (для спеціаліста ветеринарної медицини, який використовує антибіотик та для власника (утримувача) тварин) та його реєстрація у журналах оператора потужностей, що є власниками (утримувачами) тварин, та спеціаліста ветеринарної медицини, які використовують антибіотик.

У разі прийняття Порядку використання протимікробних препаратів у ветеринарній медицині дотримання його вимог дозволить спростити контроль за використанням антибіотиків

у тваринництві, у тому числі органічному, сприятиме налагодженню процесу відстежуваності застосування таких препаратів.

Доцільним, на наш погляд, є доповнення п. 67 Порядку (детальних правил) органічного виробництва та обігу органічної продукції вказівкою на Порядок використання протимікробних препаратів у ветеринарній медицині (у разі його прийняття). Обов'язковим ми вважаємо й доповнення п. 67 Порядку (детальних правил) органічного виробництва та обігу органічної продукції інформацією про строк зберігання актів про використання протимікробних препаратів та записів про використання протимікробних препаратів.

Висновки і перспективи.

Таким чином, реформування українського законодавства про ветеринарну медицину та про корми враховує основні міжнародні вимоги щодо регулювання застосування антибіотиків у тваринництві. Для ефективного впровадження законодавчих приписів у практичну площину необхідно продовжувати роботу по: розробці підзаконних актів у сфері застосування протимікробних препаратів у тваринництві; збиранню, накопиченню та аналізу інформації про обсяги та види антибіотиків, які використовують виробники сільськогосподарської продукції; розробці удосконалених технологій тваринництва без використання протимікробних препаратів, враховуючи позитивний досвід інших країн; поширенню знань про такі технології серед суб'єктів аграрного господарювання.

Правове регулювання застосування антибіотиків у органічному тва-

ринництві відповідає в цілому міжнародним вимогам. Для удосконалення механізму контролю та відстежуваності застосування антибіотиків при лікуванні сільськогосподарських тварин у органічному тваринництві пропонуємо: прискорити роботу щодо прийняття Порядку використання протимікробних препаратів у ветеринарній медицині; доповнити Порядок (детальні правила) органічного виробництва та обігу органічної продукції положеннями про вимоги до документального підтвердження використання протимікробних препаратів операторами, строки зберігання відповідних документів.

Список використаних джерел

1. Гафурова О.В. Законодавство про органічну аквакультуру: деякі проблеми реалізації. *Право. Людина. Довкілля*. 2020. № 11(1). С. 27-35.
2. Проблема надмірного використання антибіотиків у тваринництві на прикладі Великобританії. URL: <https://ciwf.in.ua/?p=2830> (дата звернення: 21.05.2021 р.).
3. Коцюмбас І.Я., Гунчак В.М., Стецько Т.І. Проблеми використання антимікробних препаратів для стимулювання росту продуктивних тварин та альтернативи їх застосуванню. *Науково-технічний бюлетень Інституту біології тварин і Державного науково-дослідного контрольного інституту ветпрепаратів та кормових добавок*. 2013. Вип. 14. № 3–4. С. 381–389.
4. Ушкалов В.О., Данчук В.В. Глобальні інтеграційні та комунікаційні засади боротьби з антибіотикорезистентністю мікроорганізмів. *Наукові доповіді НУБіП України*. 2017. № 4(68). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nd_2017_4_9 (дата звернення: 21.05.2021 р.).

5. Зловживання антибіотиками в тваринництві: смертельна загроза для людини. URL: <https://www.dw.com> (дата звернення: 21.05.2021 р.).
 6. Зміцнення національного потенціалу для подолання ризиків антимікробної резистентності (AMP). URL: <https://www.amr.space> (дата звернення: 21.05.2021 р.).
 7. Проект Порядку використання протимікробних препаратів у ветеринарній медицині. URL: <https://agro.me.gov.ua> (дата звернення: 21.05.2021 р.).
 8. Курман Т. Проблеми законодавчого забезпечення виробництва органічної продукції тваринництва. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 12. С. 153-157.
-
- ### References
1. Hafurova, O.V. (2020). Zakonodavstvo pro orhanichnu akvakulturu: deiaki problemy realizatsii. Pravo. Liudyna. Dovkillia [Legislation on organic aquaculture: some implementation problems. Law. Human. Environment], 11(1): 27–35 (in Ukrainian).
 2. Problema nadmirnoho vykorystannia antybiotykyv u tvarynnystvi na prykladi Velykobrytanii [The problem of overuse of antibiotics in animal husbandry on the example of Great Britain]. Available at: <https://ciwf.in.ua/?p=2830> (in Ukrainian).
 3. Kotsiumbas, I.Ya., Hunchak, V.M. & Stetsko, T.I. (2013). Problemy vykorystannia antymikrobnikh preparativ dlia stymulivannia rostu produktyvnykh tvaryn ta alternatyvy yikh zastosuvanniu. Naukovo-tekhnichnyi biuleten Instytutu biolohii tvaryn i Derzhavnoho naukovo-doslidnoho kontrolnoho instytutu vetpreparativ ta kormovykh dobavok [Problems of using antimicrobial drugs to stimulate the growth of productive animals and alternatives to their use. Scientific and technical bulletin of the Institute of Animal Biology and the State Research Control Institute of Veterinary Drugs and Feed Additives], 14(3–4): 381–389 (in Ukrainian).
 4. Ushkalov, V.O. & Danchuk, V.V. (2017). Hlobalni intehratsiini ta komunikatsiini zasady borotby z antybiotyko rezystentnistiu mikroorhanizmv. Naukovi dopovidi NUBIP Ukrainy [Global integration and communication principles of combating antibiotic resistance of microorganisms. Scientific reports of NULES of Ukraine], 4(68). Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nd_2017_4_9 (in Ukrainian).
 5. Zlovzhvannia antybiotykyamy v tvarynnystvi: smertelna zahroza dlia liudyry [Abuse of antibiotics in animal husbandry: a deadly threat to humans]. Available at: <https://www.dw.com> (in Ukrainian).
 6. Zmitsnennia natsionalnoho potentsialu dlia podolannia ryzykiv antymikrobnio rezystentnosti (AMR) [Strengthening the national capacity to overcome the risks of antimicrobial resistance]. Available at: <https://www.amr.space> (in Ukrainian).
 7. Proiekt Poriadku vykorystannia protymikrobnikh preparativ u veterynarnii medytsyni [Draft Procedure for the use of antimicrobial drugs in veterinary medicine]. Available at: <https://agro.me.gov.ua> (in Ukrainian).
 8. Kurman, T. (2018). Problemy zakonodavchoho zabezpechennia vyrobnytstva orhanichnoi produktsii tvarynnystva. Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo [Problems of legislative support for the production of organic livestock products. Entrepreneurship, economy and law], 12: 153–157 (in Ukrainian).

T.S. Novak (2021). USE OF ANTIBIOTICS IN ORGANIC ANIMAL HUSBANDRY: CERTAIN ASPECTS OF LEGAL REGULATION. *Law. Human. Environment*, 12(2): 56–64. <https://doi.org/10.31548/law2021.02.007>.

Summary. This article is devoted to the analysis of domestic and international legal bases of use of antibiotics in organic animal husbandry, and also formulation on its basis of the con-

clusions and offers directed on improvement of the current agrarian legislation in the specified sphere.

It is determined that the reform of Ukrainian legislation on veterinary medicine and feed takes in to account the main international requirements for regulating the use of antibiotics in animal husbandry, in particular Regulation (EU) 2019/6 of the European Parliament and Council of 11.12.2018 «On veterinary medicinal products and repealing of the Directive 2001/82/EU». For the effective implementation of legislative requirements in practice, the need to continue working in the following areas is justified: development of by laws in the field of antimicrobial drugs in animal husbandry; collection, accumulation and analysis of information on the amounts and types of antibiotics used by agricultural producers; development of advanced livestock technologies without the use of antimicrobials, taking in to account the positive experience of other countries; dissemination of knowledge about such technologies among agricultural entities.

As a result of the study of the current legislation in the field of organic agricultural production, it was concluded that the legal regulation of the use of antibiotics in organic animal husbandry meets international requirements, namely such basic documents as Commission Regulation (EU) of 05.09.2008 № 889/2008 «Detailed rules on organic production, labeling and control for the implementation of Council Regulation (EU) № 834/2007 on organic production and labeling of organic products» and Council Regulation (EU) № 834/2007 «On organic production and labeling of organic products, and repealing the Regulation (EEC) № 2092/91».

To improve the mechanism of control and trace ability of antibiotics in the treatment of farm animals in organic animal husbandry, it is proposed: to accelerate the work on the adoption of the Procedure for the use of antimicrobial drugs in veterinary medicine; to supplement the Procedure (detailed rules) of organic production and circulation of organic products with provisions on the requirements for documentary confirmation of the use of antimicrobial drugs by operators, storage periods of relevant documents.

Keywords: *antibiotics, antibiotic resistance, safety of organic products, organic livestock products, organic agricultural production, organic animal husbandry, legal regulation, quality of organic products*
